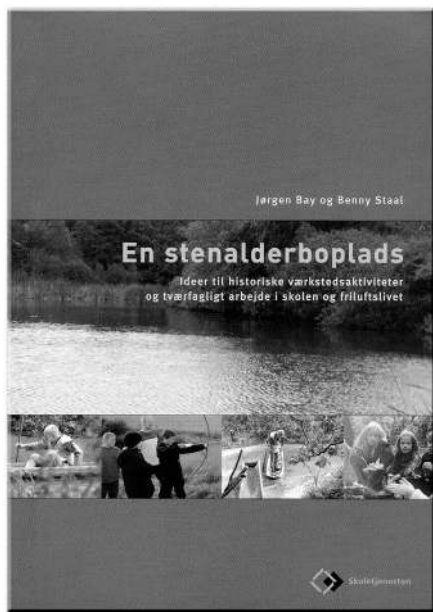

J. Bay, B. Staal: En stenalderoplads

Ideer til historiske værkstedsaktiviteter og tværfagligt arbejde i skolen og friluftslivet

J. Bay, B. Staal: En stenalderoplads, Ideer til historiske værkstedsaktiviteter og tværfagligt arbejde i skolen og friluftslivet, København, SkoleEjendommen 2003, 119 stránek, ISBN 87-87902-90-7

Sídlíště z doby kamenné, náměty činností

Vydání úspěšné dánské knihy „Vikingemarkedsplads“ v roce 1997 následuje podobná publikace, tentokrát zasvěcená nikoliv období Vikingů, ale mezolitu. Časově se zaměřuje na Ertebollskou kulturu, za základ autorům posloužily nálezy z Vedbaek a dosud nepublikované Niva. Řada námětů (stejně jako u stále dostupné „Vikingemarkedsplads“) se

však neomezuje pouze na mezolit. Pokud se chcete věnovat jinému období, může posloužit jako inspirace.

Kniha je rozdělena do deseti kapitol, od zpracování pazourku a výroby provazů až po např. výrobu dehtu z březové kůry. Uspořádání se podobá kuchařské knize. Nalezneme v ní přehledné návody jak pro ty, kteří se snaží replikovat procesy a záleží jim na co největší přesnosti, tak pro ty, kterým se jedná především o výsledný produkt. Je zde popsána „dlouhá“ cesta s možnými „zkratkami“. Např. možnost použití moderních nástrojů je barevně vyznačeno.

Kniha cituje archeologické publikace a ústní vysvětlení archeologů a řemeslníků, společně s několika přehlednými internetovými stránkami. V některých případech doplnili autoři část postupů sami. Téměř všechny činnosti byly ověřeny

Obr. 1 Příprava kůže. Ilustrace z recenzované knihy od Charlotty Clante. ■

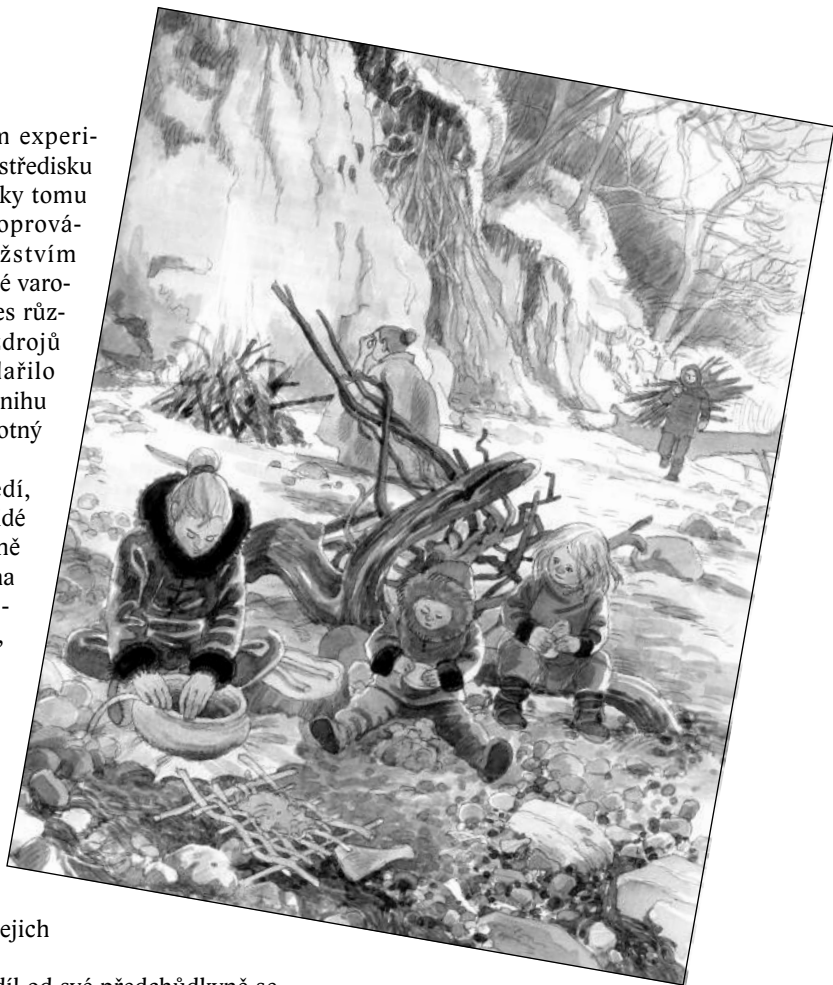
RECENZE

ve známém experimentálním středisku v Lejre. Díky tomu je kniha doprovázena množstvím rad, ale také varováními. Přes různorodost zdrojů se jim podařilo pro celou knihu udržet jednotný vzhled.

Prostředí, ve kterém lidé žili, je, stejně jako v mnoha jiných publikacích, věnována pouze okrajová pozornost, podobně jako netechnickým aspektům jejich života.

Na rozdíl od své předchůdkyně se „Stenaldero-plads“ nezaměřuje tolik na školy a děti, ale je určená spíše mládeži (např. skautským oddílům). Za předpokladu, že se vedoucí dobře připraví, mohou být popsané činnosti prováděny i dětmi. Pro děti je však laťka nasazená vysoko: v Lejre očividně nepodporují myšlenku, že práce má být co nejjednodušší, aby se jí mohli zúčastnit všichni.

Pokud je člověk trochu obeznámený s činnostmi z doby kamenné, dánština není tak velkým handicapem a „Stenaldero-plads“ může pomoci při přípravě vlastních programů nebo při přípravě demonstrací pro veřejnost.

Obr. 2 Výroba keramiky, umělecká představa sídliště Ertebollské kultury. Část ilustrace z recenzované knihy od Charlotty Clante. ■

Varování: nejedná se o manuál, který by mohl být bezmyšlenkovitě kopírován po celé Evropě jako odbočky McDonald's. Místní identita musí být dodána s pomocí místní literatury. V některých případech je nutné použít zcela odlišné postupy - jako příklad můžeme zmínit omezenou dostupnost pazourku v některých oblastech.

R. P. Paardekooper